

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av ansvar och befogenheter för råd och grupper i landstinget

Rapport nr 02/2013

Juni 2013
Eva Röste Moe, Revisor, revisionskontoret

Innehåll

1.	Sammanfattande analys.....	3
1.1.	Iakttagelser.....	4
1.2.	Rekommendationer	4
2.	Bakgrund och revisionsfrågor	5
2.1.	Avgränsning	5
3.	Revisionskriterier	5
4.	Metod	5
5.	Resultat av granskningen	6
5.1.	Exekutiv Lednings Grupp ”ELG”	6
5.2.	Investeringsråd.....	7
5.3.	Informatikstyrgruppen	9
5.4.	Patientsäkerhetsrådet	10
5.5.	Chefläkargruppen.....	11

1. Sammanfattande analys

Landstinget har flera råd och grupper som utför strategiskt viktiga uppgifter som planering, beredning och uppföljning. Vi har granskat om landstingsstyrelsen säkerställt att tillsatta råd och grupper har befogenheter och tydliga uppdrag. Detta har vi gjort genom att kontrollera om dokumentationen för ett urval råd och grupper följer landstingsdirektörens regler för inrättande av grupp, kommitté eller råd.

Enligt dessa regler ska det finnas dokumentation om tillsatta grupper eller råd som beskriver gruppens syfte och ställning i organisationen. Av dokumentationen ska det även framgå vilken sammansättning gruppen har och gruppens uppdrag. Vidare ska ansvar, befogenheter och arbetssätt finnas med i dokumentationen.

Nedan följer en sammanställning över granskade råd och grupper. På nästa sida har vi kommenterat några av iakttagelserna i tabellen.

Granskade råd och grupper i Västerbottens läns landsting	Exekutiv ledningsgrupp	Investeringsråd	Informationsstyrelse	Patient-säkerhets råd	Chefläkargrupp
Är gruppen eller rådets uppdrag dokumenterat enligt styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd?	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Är gruppens eller rådets uppdrag tydligt?	Nej	Delvis	Nej	Ja	Nej
Är gruppens eller rådets befogenheter tydliga?	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Har gruppen eller rådet en dokumenterad arbetsordning?	Nej	Nej	Delvis	Ja	Nej
Är det tydligt vilken sammansättning gruppen ska ha?	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Har gruppen eller rådet resursmässiga förutsättningar? Budget, personal m.m.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är det tydligt vem som är gruppens eller rådets uppdragsgivare?	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej
Är det dokumenterat till vem gruppen eller rådet återrapporterar sitt arbete?	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej

1.1. Iakttagelser

Granskningen visar att endast ett av råden och grupperna har en uppdaterad uppdragsbeskrivning i enlighet med landstingsdirektörens regler. Med undantag för patientsäkerhetsrådet uppfyller landstingets råd och grupper i allt för låg grad landstingsdirektörens regler.

En konsekvens av att reglerna inte följs är att det uppstår otydligheter i rådets och gruppernas uppdrag, befogenheter, vem som tillsätter gruppernas medlemmar, till vem gruppen ska rapportera m.m.

1.2. Rekommendationer

Vi rekommenderar att landstingsstyrelsen säkerställer att strategiskt viktiga grupper och råd m.fl. i landstinget har tydliga uppdrag och arbetar i enlighet med gällande regler.

2. Bakgrund och revisionsfrågor

I landstingets tjänstemannaorganisation finns ett flertal råd och grupper. På landstingets intranät finns protokoll och minnesanteckningar från den exekutiva ledningsgruppen (ELG), investeringsrådet, informatikstyrgruppen, patientsäkerhetsrådet och chefläkarna. Men det finns även andra grupperingar, råd och kommittéer i landstinget. Råden och grupperna hanterar strategiska frågor för landstinget.

Revisorerna har i sin granskningsplan för år 2013 beslutat att granska om landstingsstyrelsen säkerställt att tillsatta råd och grupper har befogenheter och tydliga uppdrag.

För att svara på denna övergripande revisionsfråga har vi granskat om landstingsdirektören har kontroll över att förvaltningarna följer hans riktlinjer för inrättande av grupp, kommitté eller råd.

Exempel på underliggande revisionsfrågor:

- Är gruppen eller rådets uppdrag tydligt definierat?
- Framgår gruppens sammansättning av dokumentationen?
- Framgår gruppens arbetsformer av dokumentationen?

2.1. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till följande råd och grupper:

- Exekutiv ledningsgrupp
- Investeringsrådet
- Informatikstyrgruppen
- Patientsäkerhetsrådet
- Chefläkargruppen

3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Vi kommer att utgå från nedanstående revisionskriterier:

- Kommunallagen 6 kap 7 § samt 33 § och 6 kap 1 §
- Styrande dokument i landstingets ledningssystem

4. Metod

Vi har genomfört studier av dokumentation i ledningssystemet med koppling till de granskade råden och grupperna. Vidare har vi intervjuat ordförande eller sekreterare i respektive råd eller grupp. Vi har även intervjuat chefen till ordföranden i chefläkargruppen.

5. Resultat av granskningen

I landstingets ledningssystem finns dokumenterade regler för inrättande av grupp, kommitté eller råd (VLL 740:1-2012). Reglerna är fastställda av landstingsdirektör den 21 mars 2012. Syftet med dessa regler är att klargöra hur och när grupper inrättas i landstinget.

Enligt reglerna ska landstingsdirektören fastställa beslut om inrättande av styrgrupper eller kommittéer. Råd och arbetsgrupper kan landstingsdirektör, verksamhetsområdeschef, stabschef eller verksamhetschef själva inrätta.

I samband med upprättande av en grupp ska gruppmedlemmarnas ansvar och befogenheter finnas dokumenterade i en landstingsgemensam mall. Av dokumentationen ska framgå vilket syfte gruppen har, vilken ställning gruppen har i organisationen, gruppens sammansättning och uppdrag samt ansvar, befogenheter och arbets sätt.

5.1. Exekutiv Lednings Grupp "ELG"

Enligt landstingsdirektörens regler för inrättande av grupp, kommitté eller råd är uppdraget för en ledningsgrupp att vara rådgivande för att styra strategisk inriktning, utveckling, uppföljning och förbättring av den verksamhet som man har ansvar för.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är den exekutiva ledningsgruppens ("ELG") uppdrag dokumenterat enligt styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd?	Nej	Det finns dock dokumentation om landstingets tidigare ledningsgrupp "LLG". Denna information finns i landstingets regelverk från år 2009.
Är gruppens uppdrag tydligt?	Nej	Det finns ingen uppdragsbeskrivning för ELG. I landstingets regelverk från år 2009 finns en beskrivning av ett forum benämnt landstingets ledningsgrupp "LLG". Enligt ledningsgruppens sekreterare är beskrivningen om LLG i regelverket i stort sett överensstämmande med "ELG" idag.
Är gruppens befogenheter tydliga?	Nej	Av sammanträdesanteckningar från ELG framgår att ELG som grupp fattar beslut. Enligt det formella styrdokumentet ligger dock beslutsmandatet på landstingsdirektören som också är ordförande i gruppen.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har gruppen dokumenterad arbetsordning?	Nej	-
Är det tydligt vilken sammansättning gruppen ska ha?	Nej	-
Har gruppen resursmässiga förutsättningar? Budget, personal m.m.	Ja	Landstingsdirektören är landstingets högsta tjänsteman med rätt att besluta om sina resurser.
Är det tydligt vem som är gruppens uppdragsgivare?	Ja	Landstingsdirektören
Är det dokumenterat vem rådet återrapporterar sitt arbete till?	Ja	Landstingsdirektören är både uppdragsgivare och ordförande. ELG arbetar åt landstingsdirektören.

Vår kommentar:

Vår rekommendation är att gruppens uppdrag och arbetsordning dokumenteras i enlighet med riktlinjerna. Vi rekommenderar även att ledningsgruppen utreder gruppens mandat att fatta beslut och hur besluten dokumenteras i sammanträdesanteckningarna.

5.2. Investeringsråd

Enligt landstingsdirektörens regler för inrättande av grupp, kommitté eller råd är ett råd en grupp med sakkunniga inom ett ämnesområde som ska samordna och bereda strategiska frågor och lämna förslag till förbättringar.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är investeringsrådets uppdrag dokumenterat enligt styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd?	Nej	Uppdraget finns endast beskrivet i landstingets regelverk från år 2009. Det gamla regelverket innehåller inte samma information som mallen för beskrivning av grupp föreskriver i ledningssystemets styrdokument.
Är rådets uppdrag tydligt?	Delvis	Delar av uppdraget är formulerat på ett övergripande sätt.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är rådets befogenheter tydliga?	Nej	Investeringsrådets uppdrag finns endast översiktligt beskrivet i det gamla regelverket från år 2009. Investeringsprocessen för fastigheter finns beskrivna i ett dokument fastställt av dåvarande landstingsdirektör i juni år 2012, i detta dokument framgår exempelvis beloppsnivåer för olika beslut. Det till viss del otydligt när och om ett ärende ska hanteras i investeringsrådet eller i informatikstyrgruppen eftersom många investeringar omfattar båda dessa områden.
Har rådet en dokumenterad arbetsordning?	Nej	-
Är det tydligt vilken sammansättning rådet ska ha?	Nej	Det framgår övergripande från vilka områden det ska finnas representanter i rådet, exempelvis från tjänstemannaledning och från medicinska professionen. Andra kriterier såsom exempelvis antal medlemmar och befattningar är inte tydligt dokumenterat. Nuvarande ordförande blev muntligen utsedd till ordförande för investeringsrådet av tidigare landstingsdirektör.
Har rådet resurmsänsiga förutsättningar? Budget, personal m.m.	Ja	Det finns en årlig ram avsatt för landstingsgemensamma investeringar. Rådet har emellertid ingen egen budget för medlemmarnas arbetsinsatser i rådet.
Är det tydligt vem som är rådets uppdragsgivare?	Nej	Det finns inte dokumenterat i styrdokument, däremot har nuvarande ordförande fått sitt uppdrag muntligen från landstingsdirektören.
Är det dokumenterat vem rådet återrapporterar sitt arbete till?	Nej	Hur rapporteringen går till är inte formellt reglerat i styrdokumentet. Rådet rapporterar till landstingsdirektören och till styrelsen beroende på investeringarnas belopp.

Vår kommentar:

Dokumentationen av landstingets investeringsråd är inte uppdaterad i enlighet med landstingsdirektörens regler. Hur och vem som utser rådets medlemmar är inte dokumenterat. Det finns till viss del oklarheter kring vilka ärenden som ska hanteras av investeringsrådet och vilka som ska hanteras av informatikstyrgruppen.

5.3. Informatikstyrgruppen

Definitionen för en styrgrupp finns i landstingsdirektörens regler för inrättande av grupp, kommitté eller råd. En styrgrupp har ett övergripande ansvar för att samordna och styra strategisk inriktning, utveckling och uppföljning av det ämnesområde, inklusive kostnader och resurser den är tillsatt att hantera. I styrgruppen ingår deltagare från linjeorganisationen och personer med kunskap och mandat för uppdraget. Ordförande fattar beslut utifrån tilldelat mandat.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är informatikstyrgruppens uppdrag dokumenterat enligt styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd?	Nej	Det finns ett dokument från år 2006 undertecknat av dåvarande landstingsdirektör. Dokumentet finns inte tillgängligt i landstingets ledningssystem.
Är styrgruppens uppdrag tydligt?	Nej	-
Är styrgruppens befogenheter tydliga?	Nej	-
Har styrgruppen en dokumenterad arbetsordning?	Delvis	Av landstingets regelverk från år 2009 framgår hur ofta gruppen ska träffas och att mötesanteckningar ska föras vid mötena. Det är också dokumenterat att gruppen ska upprätta en rullande treårsplan, men inte vem som godkänner planen och därmed är ansvarig för den.
Är det tydligt vilken sammansättning gruppen ska ha?	Nej	Det framgår endast inom vilka områden det ska finnas kunskap i gruppen. Däremot finns ingen specifikation på exempelvis antal medlemmar eller befattningar. Landstingsdirektören ska utse ordförande. Nuvarande ordförande har fått sitt uppdrag muntligen från landstingsdirektören. Det är otydligt hur övriga deltagare i gruppen ska utses. Dock finns ett beslut från år 2006 av den dåvarande landstingsdirektören om att ordförande ska utse gruppens deltagare.
Har styrgruppen resursmässiga förutsättningar? Budget, personal m.m.	Ja	En del av utrustningsbudgeten är avsatt för informatik.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är det tydligt vem som är styrgruppens uppdragsgivare?	Ja	Landstingsdirektören
Är det dokumenterat vem rådet åiterrapporterar sitt arbete till?	Nej	Styrgruppen lyfter frågor som de själva menar har strategisk betydelse, exempelvis när det har påverkan på arbets sätt hos kärnverksamheten. Det är enligt ordförande inte ofta som gruppen bereder ärenden till landstingsdirektören.

Vår kommentar:

Dokumentationen av landstingets informatikstyrgrupp är inte uppdaterad i enlighet med landstingsdirektörens regler. Enligt dessa ska ordförande utse rådets medlemmar och säkerställa att vissa kunskapsområden därmed finns tillgängliga i gruppen. I praktiken efterlever styrgruppen inte detta då verksamheterna istället väljer sina representanter.

Som ovan nämnts finns det gråzoner mellan informatikstyrgruppen och investeringsrådet där det inte är tydligt vilka typer av ärenden som hamnar var.

5.4. Patientsäkerhetsrådet

Enligt det övergripande styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd är ett råd en grupp med sakkunniga inom ett ämnesområde som ska samordna och bereda strategiska frågor och lämna förslag till förbättringar.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är patientsäkerhetsrådets uppdrag dokumenterat dokumenterat enligt styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd?	Ja	Dokumentationen av uppdraget finns i landstingets ledningssystem. Styrdokumentet är fastställt av stabschefen för verksamhetsutvecklingsstaben. Det är dock otydligt om stabschefen har mandat att fastställa styrdokumentet.
Är rådets uppdrag tydligt?	Ja	Finns i uppdragsbeskrivningen.
Är rådets befogenheter tydliga?	Ja	Finns i uppdragsbeskrivningen.
Har rådet en dokumenterad arbetsordning?	Ja	Finns i uppdragsbeskrivningen.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är det tydligt vilken sammansättning rådet ska ha?	Ja	Det står i styrdokumentet att rådet ska bestå av minst en verksamhetschef men inte vem som utser verksamhetschefen.
Har rådet resursmässiga förutsättningar? Budget, personal m.m.	Ja	Ordförande upprättar förslag till planering och budget för fördelning av ekonomiska resurser till handlingsplanens aktiviteter. De ekonomiska resurserna omfattas av de statsbidrag som landstinget förväntas kunna ta del av om patientsäkerhetsaktiviteterna lyckas. Förslaget presenteras för ELG som fattar beslut om fördelningen.
Är det tydligt vem som är rådets uppdragsgivare?	Ja	ELG har beslutat att tillsätta rådet. Det framgår inte i dokumentationen vem som formellt beslutar om rådets handlingsplan. Enligt intervju med ordförande och sekreterare har ELG fattat beslut om befintlig handlingsplan.
Är det dokumenterat vem rådet återrappor- terar sitt arbete till?	Ja	Ordförande rapporterar avvikelser från fastställd handlingsplan till ELG. Rådet rapporterar det övergripande patientsäkerhetsarbetet i delårs- och årsrapport genom landstingets kvalitets- och patientsäkerhetssamordnare.

Vår kommentar:

När det gäller patientsäkerhetsrådet har stabschefen för verksamhetsutvecklingsstaben inget dokumenterat mandat att fastställa övergripande styrdokument. Däremot finns ett muntligt uppdrag från tidigare landstingsdirektör.

5.5. Chefläkargruppen

Enligt landstingsdirektörens regler för inrättande av grupp, kommitté eller råd finns tre olika definitioner av grupper. Ledningsgrupp, styrgrupp och arbetsgrupp. Det är otydligt om chefläkargruppen är en styrgrupp eller en arbetsgrupp.

Reglernas **definition av arbetsgrupp** är en grupp av personer som för ett tillfälligt och specifikt uppdrag tillsätts av landstingsdirektör, verksamhetsområdeschef, stabschef eller verksamhetschef.

Medlemmarna utses utifrån sin specifika kompetens inom området. Ordförande i arbetsgruppen överlämnar rapport av utfört uppdrag till uppdragsgivaren.

Reglernas **definition av styrgrupp** är indelat i styrgrupp för ett projekt och styrgrupp med ett övergripande ansvar för att samordna och styra strategisk inriktning, utveckling och uppföljning av det

ämnesområde inklusive kostnader och resurser den är tillsatt att hantera. I den sistnämnda konstellationen av styrgrupp ingår deltagare från linjeorganisationen och personer med kunskap och mandat för uppdraget. Ordförande fattar beslut utifrån tilldelat mandat.

Revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Är chefläkargruppens uppdrag dokumenterat dokumenterat enligt styrdokumentet för inrättande av grupp, kommitté eller råd?	Nej	Chefläkargruppens uppdrag är inte dokumenterat, däremot finns en dokumentation av <i>chefläkarfunktionen</i> från år 2004 som beskriver chefläkarnas uppgifter.
Är gruppens uppdrag tydligt?	Nej	Ordförande i chefläkargruppen menar att chefläkarna vet vad de har för uppdrag, men ser ett behov av att dokumentera uppdraget.
Är gruppens befogenheter tydliga?	Nej	Befogenheter för chefläkare finns beskrivna i olika dokument, exempelvis Lex Maria, men inget specifikt dokument som tydliggör gruppens ansvar och befogenheter.
Har gruppen en dokumenterad arbetsordning?	Nej	-
Är det tydligt vilken sammansättning gruppen ska ha?	Nej	-
Har gruppen resursmässiga förutsättningar? Budget, personal m.m.	Ja	Chefläkarfunktionen har ett eget kostnadsställe inom staben för verksamhetsutveckling där chefläkarna är en funktion under enheten vård och hälsa. Det arbete som chefläkargruppen utför ska rymmas inom de tjänster som finns avsatta för detta.
Är det tydligt vem som är gruppens uppdragsgivare?	Nej	Det är inte tydligt dokumenterat vem som är uppdragsgivare till gruppen.
Är det dokumenterat vem gruppen återrapporterar sitt arbete till?	Nej	Gruppen har ingen rutin för återrapportering av gruppens arbete.

I granskningen har vi inte kunnat identifiera någon beskrivning av chefläkargruppen eller vilket ansvar och vilka befogenheter som åligger gruppen. Landstinget har enligt ordförande för chefläkargruppen och dennes enhetschef på staben för verksamhetsutveckling alltid haft en chefläkargrupp. Tidigare fanns ordförande i chefläkargruppen med i landstingets ledningsgrupp men när led-

ningsgruppen förändrades från LLG till ELG försvann chefläkarnas deltagande i ledningsgruppen.

Vår kommentar:

Vår rekommendation är att gruppens uppdrag och arbetsordning dokumenteras i enlighet med riktlinjernas krav. En iakttagelse är att det finns en skillnad mellan chefläkarfunktionen såsom den dokumenterades år 2004 och chefläkargruppen. I chefläkarfunktionen ingår förutom chefläkarna en sekreterare från enheten för vård och hälsa. När chefläkargruppen sammanträder deltar en sekreterare från staben för planering och styrning.

Umeå den 7 juni 2013

Eva Röste Moe

Revisor